

**Festes
de Sant Zenon
1998**

Patró d'Arenys de Mar

**Festes
de Sant Zenon
1998**

Patró d'Arenys de Mar

Benvolguts convilatans,

Com cada any, al bell mig de l'estiu celebrem la Festa Major de Sant Zenon amb un conjunt d'actes que les entitats culturals i esportives de la vila han organitzat amb il·lusió, dedicació i eficàcia. El programa que teniu a les mans reflecteix bé aquesta capacitat de la nostra vila per preparar amb cura i encert esdeveniments que ens permeten a tots plegats gaudir d'una festa participativa, culturalment diversa, que sap fer coexistir solemnitat i alegria.

La nostra vila experimenta des de fa uns quants anys un creixement continuat de la població i una gran mobilitat de les persones per raó de feina o estudis. Això fa que sovint parlem d'un Arenys amb tendència a ser una vila residencial i que, a vegades expressem temença per la pèrdua dels factors d'identitat que ens permeten poder desplegar les nostres potencialitats al lloc on vivim. Al nostre entendre, és bona cosa saber aprofitar l'avinentsa d'aquestes festes i d'altres fets que tenen lloc al llarg de l'any per enfortir les relacions entre veïns, per conviure i, per fer d'Arenys de Mar, una vila de qualitat, sobretot de qualitat en les relacions humanes.

Des de l'Ajuntament us animem a participar activament i amb entusiasme en aquestes festes d'estiu. Us desitgem que, acompanyats dels qui us estimeu, pugueu gaudir de bona salut i ànim de viure.

Ben cordialment,

Miquel Rubirola

Miquel Rubirola i Torrent
ALCALDE D'ARENYS DE MAR

Divendres

3

JULIOL

A les 7 de la tarda

A la sala d'actes de la Biblioteca

Inauguració de l'exposició fotogràfica

"Centenari de la independència de Cuba (1865-1898)"

Presentació a càrrec del Sr. **JOSEP M. PONS I GURI**, historiador.

Aquesta exposició restarà oberta fins al dia 24 de juliol, amb l'horari següent:
de dilluns a divendres de 4 a 9 de la tarda
dies de Festa Major de 12 a 2 del matí i de 6 a 9 de la tarda

Organitzat per Zenon de Pol i Alguer

Hi col.labora la Regidoria de Cultura i la Biblioteca Popular P. Fidel Fita

Dissabte

4

JULIOL

Durant tot el dia

Al pavelló municipal d'esports

Torneig Festa Major d'hoquei

Organitzat pel Club Hoquei d'Arenys de Mar

De 9 del matí a 1 del migdia

A la plaça del Mercat

Degustació de vins i caves

Organitzat per la Junta del Mercat

A les 6 de la tarda

A l'antic establiment Can Maimí

Inauguració de l'exposició

"El col.leccionisme"

Aquesta exposició restarà oberta fins al dia 12 de juliol, amb l'horari següent: matins d'11 a 2 i tardes de 6 a 9

*Organitzat per la Secció Sardanista de l'Ateneu Arenyenc
Hi col.labora la Regidoria de Cultura*

A les 7 de la tarda

A la sala de Plens

Acte inaugural de l'exposició

"135 anys de la Societat Coral l'Esperança"

Que es podrà visitar a partir de dos quarts de 8 de la tarda a la Sala Lloveras. Aquesta exposició restarà oberta fins al dia 19 de juliol, amb l'horari següent: matins d'11 a 2 i tardes de 6 a 9

*Organitzat per la Societat Coral l'Esperança
Hi col.labora la Regidoria de Cultura*

Dissabte

4

JULIOL

A les 10 de la nit

A l'Església Parroquial

Concert de cant coral

a càrrec del **COR L'AIXA** i el **COR LERÀNIA**. Interpretaran el *Funeral of Queen Mary* de H. Purcell, *Madrigals* de Monteverdi, les *Completes en honor a Sant Zenon* de J. Pagella i el P. Nicolau de Tolosa, i l'*Himne a Sant Zenon* de X. Maimí i Joan Draper

Preu de l'entrada: 700 ptes.

Organitzat pel Cor l'Aixa
Hi col.labora la Regidoria de Cultura

Diumenge

5

JULIOL

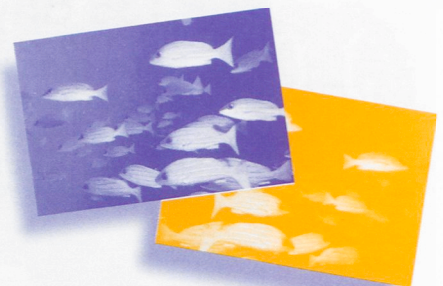
A les 8 del matí

Al club de Pesca Mar-Sport

II Concurs de fotografia submarina

L'exposició dels treballs participants en el concurs es podran veure del dia 6 al 12 de juliol a les instal.lacions del mateix club

Organitzat pel Club de Pesca Mar-Sport
Hi col.labora la Regidoria de Cultura

A les 6 de la tarda

Al camp de futbol

1r. Concurs de tir amb arc

Nota- En acabar la competició tothom que vulgui podrà provar aquesta disciplina

Organitzat pel Club d'Arquers Tir al Verd i el Consell Municipal d'Esports

A les 7 de la tarda

Al Calisay

Inauguració de l'exposició

"Fotografies i documentació del 75è aniversari del Club Natació Arenys"

Aquesta exposició restarà oberta fins al dia 19 de juliol, amb l'horari següent:
matins d'11 a 2 i tardes de 7 a 9

*Organitzat pel Club Natació Arenys
Hi col.labora la Regidoria d'Esports*

A les 8 de la tarda

Al Calisay

Inauguració de l'exposició

"Pintures i puntes de coixí dels socis de l'Esplai"

Aquesta exposició restarà oberta fins al dia 12 de juliol,
amb l'horari següent: matins d'11 a 2 i tardes de 6 a 9

*Organitzat per l'Esplai de la Gent Gran
Hi col.labora la Regidoria de Cultura*

Dimecres

8

JULIOL

A partir de les 10
del matí i fins a la 1
del migdia

A la plaça del Mercat

Música en viu

a càrrec d'**ESTEBA, LA VEU DEL CARIB**

Organitzat per la Junta de la plaça del Mercat

A la 1 del migdia

Des del campanar

Repic general de campanes

anunciant la solemnitat de **Sant Zenon**

A dos quarts de 9
del vespre

A la plaça de l'Ajuntament

Pregó de Festes i Brindis Popular

El pregoner d'enguany serà un representant de la Societat Coral l'Esperança. Després del pregó, tots els assistents a l'acte podran brindar per celebrar l'inici de la Festa Major. Amb aquesta finalitat s'han fet unes copes de vidre commemoratives de Sant Zenon '98.

El preu de la copa serà de 300 ptes.

Es podran adquirir, també, al preu de 500 ptes. les samarretes amb l'anagrama de "L'estiu és viu 1998"

Organitzat per l'Ajuntament d'Arenys de Mar i la Comissió de Festes

A les 10 de la nit

A l'Església Parroquial

Solemnes Completes a llaor de Sant Zenon

amb l'homilia de **Mn. Josep Martín Mejías**, vicari de la nostra parròquia
S'acabarà la celebració amb el cant de l'himne a Sant Zenon

Seguidament

*A la Riera***Gran Traca**

a càrrec de la PIROTÈCNIA BRAU

Organitzat per la Regidoria de Promoció Econòmica

Acabada la traca

*A la Riera***Espectacles de carrer****A 1/4 de 12 nit***A la plaça de l'Ajuntament*sortida de la cercavila amb el grup **XIRRIQUITEULA**
que ens acompanyarà als diversos espectacles**A 2/4 de 12 nit***A la plaça de l'Església***BONI & CAROLI****A 3/4 de 12 nit***A la plaça del Mercat***JAZZ & TAP****A les 12 de la nit***A la Riera, davant del carrer de l'Olivar***CIRQUET CONFETTI****A dos quarts d'1***A la Riera, davant del carrer Vilà Mateu***FAKIR DJIBRIL**

Nota- La duració dels espectacles serà d'un quart i se'n faran tres representacions
Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura

**A dos quarts d'1
de la nit***A la Riera***Ball Tradicional**amb el grup **COSINS DEL SAC***Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura*

Dijous

9

JULIOL

A partir de dos
quarts de 9 del
matí

Des de l'aparador de Can Maimí

Saluda al món!

La Web d'Arenys us convida a enviar les vostres salutacions, en vídeo, a través d'Internet. Les imatges es podran veure en directe des de <http://arenys.com>. Es presentarà també la nova imatge de la pàgina d'Arenys TV
Organitzat per Ample 24 i Lavinia TV

A les 9 del matí

Al Moll de pesca

XXIV Concurs de pesca vila d'Arenys infantil i juvenil

*Organitzat pel Club de Pesca Mar-Sport
Hi col.labora la Regidoria d'Esports*

A les 12 del migdia

A l'Ateneu Arenyenc

Acte d'imposició de la insígnia d'or als socis d'honor

nomenats en la darrera assemblea general: Sr. Josep Borrell i Guinart i Sr. Joaquim Ubach i Mora.

Seguidament al mateix lloc

Selecte concert

a càrrec d'**ARRIGO TOMASI** (piano) i **MIRIAM MARI** (orgue)

Organitzat per l'Ateneu Arenyenc

A dos quarts de 7
de la tarda

Al Calisay

Concert de cobla

a càrrec de la **COBLA MONTGRINS**

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura

A dos quarts de 7
de la tarda

A la Riera, davant el carrer de l'Olivar

Gran circuit d'inflables, cotxes i motocicletes infantils

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura

A les 7 de la tarda

A la plaça de l'Ajuntament

Dijous

9

JULIOL

Ballada de gegants i nans

Seguidament els gegants acompanyaran les autoritats fins a l'Església Parroquial

A les 8 del vespre

A l'Església Parroquial

Missa concelebrada en honor de Sant Zenon

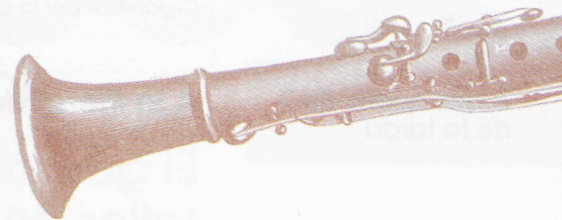
Predicarà l'homilia Mn. Joan Carreras i Pera, rector de Tossa de Mar

Seguidament, a la plaça de l'Església

Audició curta de Sardanes

a càrrec de la **COBLA MONTGRINS**

Organitzat per la Comissió de Festes de l'Àrea de Cultura

A dos quarts de 10 de la nit

A la plaça de l'Església

Màgia

a càrrec del grup **SIM SALABIM** amb l'espectacle "L'inimagianable"

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura

A les 11 de la nit

A la platja de la Picòrdia

Gran castell de focs d'artifici

a càrrec de la **PIROTÈCNIA IGUAL**

Els millors llocs per a poder gaudir d'aquest espectacle són la platja de la Picòrdia, el passeig Xifré o la Zona Portuària

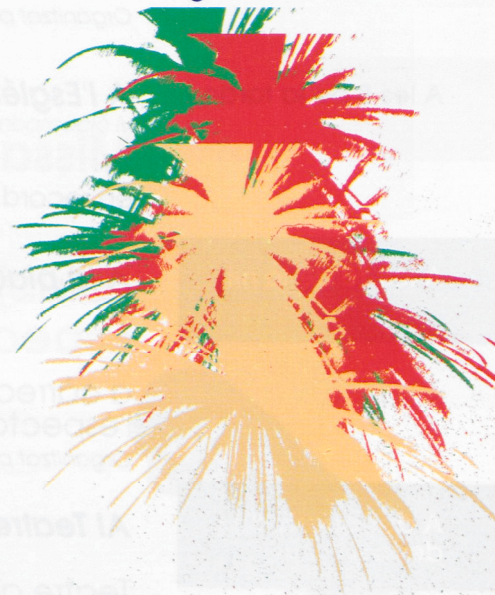
Organitzat per la Regidoria de Promoció Econòmica

Seguidament, al Moll nou de pesca

Ball popular

a càrrec de **L'ORQUESTRA MONTGRINS**

Organitzat per la Comissió de Festes de l'Àrea de Cultura
Hi col.labora la Confraria de Pescadors

Un cop acabats els focs d'artifici

Al Teatre Principal

Teatre amb l'obra **La bella Helena**

a càrrec de **FÈNIX TEATRE**

Comèdia musical sobre textos de Peter Hacks i música de Jacques Offenbach

Direcció de **JORDI PONS**

Preu entrada: 1.200.- ptes. Organitzat pel Teatre Principal

Divendres

10

JULIOL

A dos quarts de 7
de la tarda

Al Calisay

Concert

a càrrec de l'**ORQUESTRA MARAVELLA**

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura

A dos quarts de 7
de la tarda

A la Riera, davant el carrer de l'Olivar

El gargot de joc (jocs infantils fets amb material reciclat)
taller de jocs fets amb material reciclat
i taller de circ

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura

A les 8 de la tarda

A l'Església

Missa de difunts

en record dels arenycens desapareguts durant el darrer any

A les 10 de la nit

A la plaça de l'Església

Espectacle de música tradicional i bon humor

a càrrec del grup **QUICO EL CÈLIO, EL NOI I EL MUT DE FERRERIES** amb
l'espectacle "**Es cantava i es canta**"

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura

A dos quarts d'11
de la nit

Al Teatre Principal

Teatre amb l'obra **La bella Helena**

a càrrec de **FÈNIX TEATRE**

Comèdia musical sobre textos de Peter Hacks i música de Jacques Offenbach

Direcció de **JORDI PONS**

Preu entrada: 1.200.- p tes. Organitzat pel Teatre Principal

Divendres

10

JULIOL

A dos quarts de
12 de la nit

Al Moll nou de pesca

Ball popular

a càrrec de L'ORQUESTRA MARAVELLA

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura
Hi col.labora la Confraria de Pescadors

Dissabte

11

JULIOL

A partir de 2/4 de
10 del matí

Al Moll de pesca

Viatges en golondrina

per la costa arenyenca

Els viatges sortiran cada tres quarts fins a les 2 de la tarda

El preu del viatge és de 200 ptes.

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura i l'embarcació Marinada
Hi col.labora la Confraria de Pescadors

A les 10 del matí i
a les 4 de la tarda

A l'antic Escorxador

Torneig Festa Major de Tennis Taula

Organitzat pel Club De Tennis Taula Arenys de Mar

A partir de les 6 de
la tarda

A la part alta de la Riera

Tarda infantil amb els grups següents:

A les 6 de la tarda

titelles: "El Solista" amb **ROCAMORA**

A les 7 de la tarda

circ: "Pista" amb **TEATRE DE CORDÓ**

A les 8 de la tarda

música: "On no n'hi ha no en raja" amb **PEP LÓPEZ**

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura

A les 6 de la tarda

A la piscina municipal**XIV Trofeu Festa Major de Natació d'Arenys de Mar**

amb les proves de 50 m. (categoria mini-benjamí) i 100 m. crol (categories benjamí, aleví, infantil i absolut) per a categories masculina i femenina, grups federats i social curssets

Organitzat pel Club Natació Arenys
Hi col.labora la Regidoria d'Esports

A les 10 del vespre

Al Calisay**Concert de piano**

a càrrec de l'arenyenc **JOAN MIQUEL HERNÁNDEZ i SAGRERA**
dins el marc del XXI Festival de Música del Maresme

El preu de l'entrada serà de: 500 ptes.

Organitzat per l'Escola de Música d'Arenys i la Regidoria de Cultura
Hi col.labora la Caixa de Pensions de Barcelona

A dos quarts d'11 de la nit

Al Teatre Principal

Teatre amb l'obra **La bella Helena**
a càrrec de **FÈNIX TEATRE**

Comèdia musical sobre textos de Peter Hacks i música de Jacques Offenbach
Direcció de **JORDI PONS**

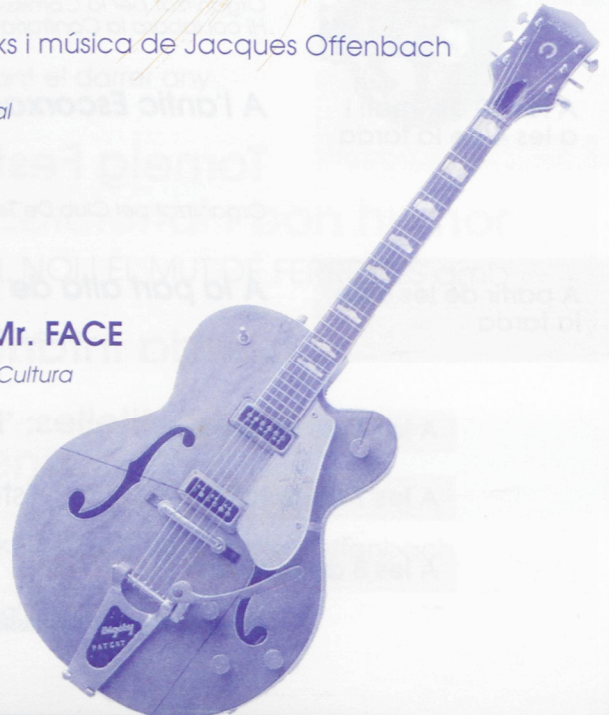
Preu entrada: 1.200.- ptes. Organitzat pel Teatre Principal

A dos quarts de 12 de la nit

Al Moll nou de pesca**Ball jove**

a càrrec de **L'ORQUESTRA ZAMBRA i Mr. FACE**

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura
Hi col.labora la Confraria de Pescadors

Diumenge

12

JULIOL

A partir de dos
quarts de 10 del
matí

Al Moll de pesca

Viatges en golondrina

per la costa arenyenca

Els viatges sortiran cada tres quarts fins a les 2 de la tarda

El preu del viatge és de 200 ptes.

*Organitzat per la Comissió de Festes de la Regiroria de Cultura i l'embarcació Marinada
Hi col.labora la Confraria de Pescadors*

A les 10 del matí

A l'Ateneu Arenyenc

Triangular d'escacs de partides ràpides

Un cop acabades les partides, al mateix lloc

Repartiment de premis

*Organitzat per la Secció d'Escacs de l'Ateneu Arenyenc
Hi col.labora la Regidoria d'Esports*

A les 10 del matí

A l'antic Escorxador

Torneig Festa Major de Tennis Taula

Organitzat pel Club de Tennis Taula Arenys de Mar

A partir de les 11
del matí fins a les 3
de la tarda

A la piscina municipal

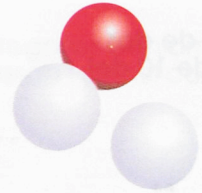
Mulla't per l'esclerosi múltiple 98

Participa en la piscina portes obertes fent uns
metres i col.labora-hi amb la teva aportació

Organitzat pel Club Natació Arenys i la Regidoria d'Esports

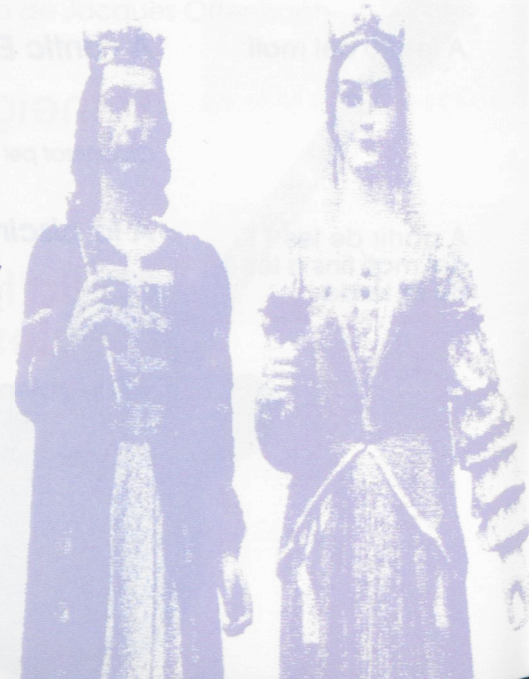
A les 11 del matí

A l'Ateneu Arenyenc**Final del campionat social de billar
"Joaquim Vives de la Cortada"****Un cop finalitzades les partides, al mateix lloc****Repartiment de trofeus***Organitzat per la Secció de Billar de l'Ateneu Arenyenc
Hi col.labora la Regidoria d'Esports*

A la 1 del migdia

A l'Esplai de la Gent Gran**Repartiment de premis del campionat de billar***Organitzat per l'Esplai de la Gent Gran*

A les 6 de la tarda

A l'Esplai de la Gent Gran**Ball de rams i sorteig d'una magnífica toia***Tots els balladors seran obsequiats amb un ram i participaran en el sorteig de la toia**Organitzat per l'Esplai de la Gent Gran*A dos quarts de 7
de la tarda**Pels carrers de la vila****Trobada de gegants***Acompanyaran l'Elm i la Carmeta, en Roc i la Maria i en Tallaferro i la Flor d'Alba els gegants de Manresa, els de la Bisbal d'Empordà, els del barri dels Abells de Canet de Mar, els d'Arenys de Munt i els de Cambrils**Organitzat per l'Associació de Geganters d'Arenys de Mar
la Regidoria de Cultura*

Diumenge

12

JULIOL

A les 8 de la tarda

Al Teatre Principal

Teatre amb l'obra **La bella Helena**

a càrrec de **FÈNIX TEATRE**

Comèdia musical sobre textos de Peter Hacks i música de Jacques Offenbach

Direcció de **JORDI PONS**

Preu entrada: 1.200.- ptes. Organitzat pel Teatre Principal

A les 10 de la nit

Al pati del Calisay

Inici de l'espectacle de carrer amb el grup **PALO Q'SEA** que ens conduirà amb el seu impactant

espectacle de bèsties, dimonis i música

fins a la platja de la Picòrdia, on farem el

FI DE FESTA amb una **gran remullada**

Organitzat per la Comissió de Festes de la Regiroria de Cultura

Dijous

16

JULIOL

A dos quarts de
8 de la tarda

A la plaça de l'Església

Sardanes

a càrrec de la cobla **COSTA DAURADA**

Organitzat per la Secció Sardanista de l'Ateneu Arenyenc i la Regidoria de Cultura

Divendres

17

JULIOL

A les 10 de la nit

A la plaça de l'Església

Cloenda del XXV Curs internacional d'estiu de ballet

Organitzat per l'Escola de Baller d'Arenys

Dissabte

18

JULIOL

A dos quarts de 6 de la tarda

A la piscina municipal

Celebració del 75è aniversari Club Natació Arenys

amb el programa següent:

A dos quarts de 6

Proves de natació

A dos quarts de 7

Desfilada de moda de bany

Models cedits per T.C.N.

A un quart de 8

Exhibició de natació sincronitzada

pel CLUB NATACIÓ GRANOLLERS, tercer classificat en el campionat d'Espanya

Dissabte

18

JULIOL

A les 10 de la nit

A l'Església Parroquial

Concert commemoratiu del 135è aniversari de la Societat Coral l'Esperança

a càrrec de les corals de la **S.C. L'ESPERANÇA** acompanyades per l'**ESCOLA COBLA CIUTAT DE CALELLA**

Organitzat per la S.C. L'Esperança

A les 10 de la nit

Al Calisay

Sopar popular per celebrar el 75è aniversari del Club Natació Arenys

*Organitzat pel Club Natació Arenys de Mar
Hi col.labora la Regidoria d'Esports*

Diumenge

19

JULIOL

A les 10 de la nit

A la plaça de l'Església

VIII Mostra de dansa

a càrrec de diverses escoles de ballet

Organitzat per l'Estudi de Dansa Sinera i la Comissió de Festes de la Regidoria de Cultura

Dilluns

20

JULIOL

A les 10 de la nit

A la plaça de l'Església

Recital de danses folklòriques

a càrrec del grup **KALIÑONKA** de Kiev

Organitzat per l'Escola de Ballet d'Arenys

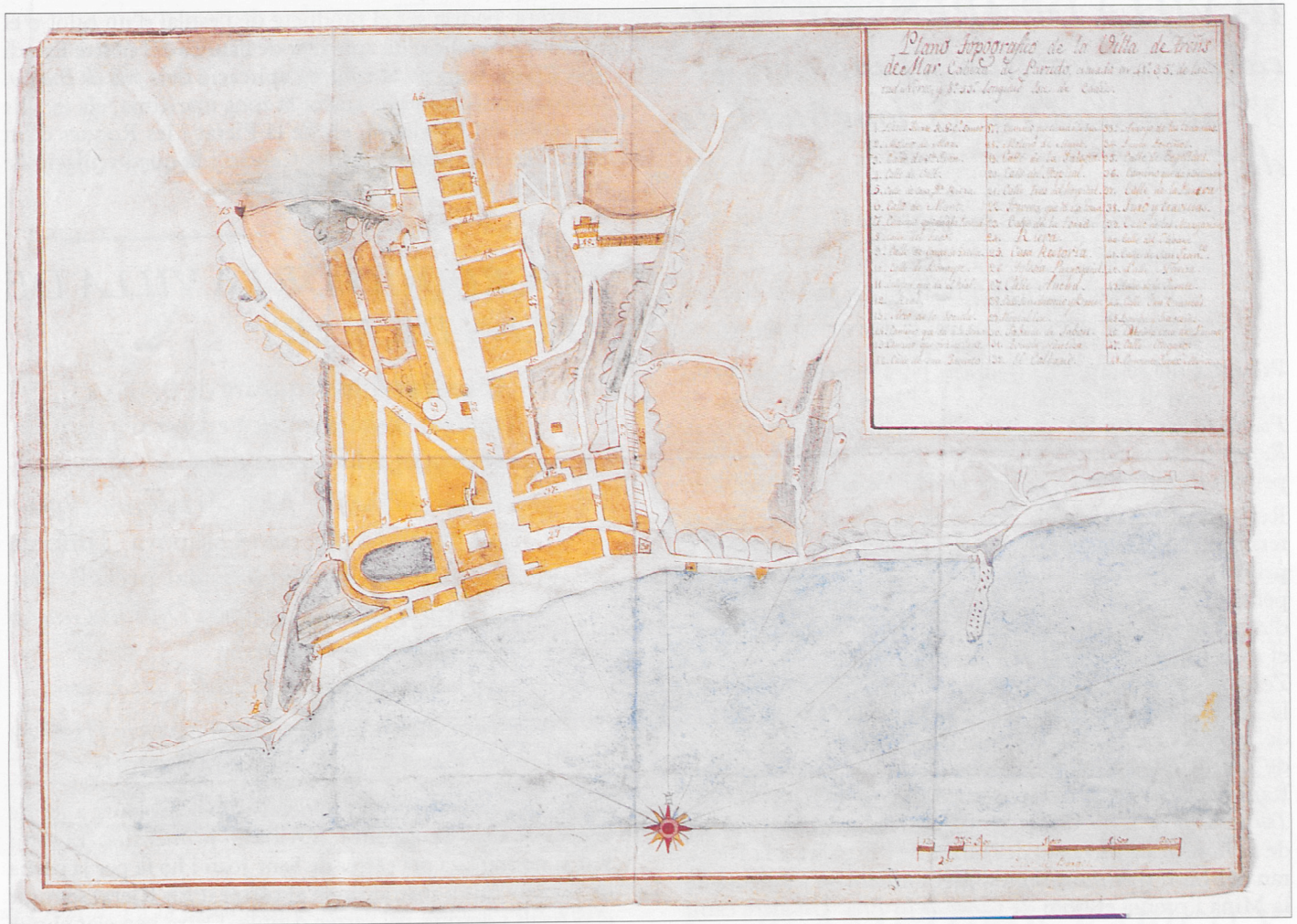

NOTES:

- 1- Els dies 8, 9 i 10 de juliol estarà tancat a la circulació i prohibit aparcar a la Riera, entre la rotonda del carrer de l'Olivar i la part alta del carrer de l'Església.
- 2- El dia 11 estarà tancat a la circulació i prohibit aparcar a la Riera, entre el carrer de Montalt i el carrer Mare Paula Montalt.
- 3- Durant les actuacions a la plaça de l'Església es tancarà l'accés al carrer de l'Església.
- 4- Durant les cercaviles dels gegants els carrers estaran tancats a la circulació.
- 5- En tots els actes organitzats per la Regidoria de Cultura, es vendran samarretes de "**l'estiu és viu 1998**" al preu de 500 ptes.
- 6- L'Ajuntament d'Arenys de Mar agraeix la col.laboració i l'esforç realitzat a la Brigada Municipal de la Regidoria de Serveis Bàsics, a la Policia Local de la Regidoria de Governació, a la Comissió de Festes de l'Àrea de Cultura, als clubs esportius, a les entitats culturals, a Protecció Civil i a tots els vilatans per facilitar-los les tasques.

QUE PASSEU UNA BONA FESTA MAJOR!!!

LA CARTOGRAFIA LOCAL DEL SEGLE XIX

Els vells plànols de les poblacions són imprescindibles peces d'estudi per al coneixement de les seves rels històriques i llur evolució urbanística. La cartografia local d'Arenys de Mar de la centúria del 1800, es manifesta en diverses peces importants, conservades al nostre Arxiu Històric Municipal Fidel Fita, unes de caràcter general de tot el terme o del nucli urbà, i moltes d'altres en aspectes de detall. A continuació, donem una relació d'aquests plànols incorporats al nostre patrimoni cultural, limitant-nos només als que representen el conjunt de la població, o sia als generals. En la nostra tasca seguim un ordre cronològic i assignem un número d'ordre a cada una de les peces.

1.- "PLANO TOPOGRÁFICO DE LA VILLA DE AREÑS DE MAR, cabeza de partido situada en 41° 35' de latitud y 8° 53' longitud Este de Cádiz"

En paper. Dins requadre de 0,425 x 0,297 metres.

Escala 1: 2.000, grafiada en *piés de Burgos*. Sense data ni nom d'autor. Policrom.

Producte del seu moment polític, hom hi veu el que havia sigut convent dels caputxins a la Plana, amb el nom de *Fuerte Mina*, mentre que a la Pietat hi ha el *Fuerte de la Reyna Gobernadora*, ocupats pels milicians, fet que ens permet de situar-lo cronològicament els anys 1836-1839.

Reflecteix l'Arenys de Mar d'anys abans d'arribar el ferrocarril. A la carretera general o Camí Ral, una tanca li priva el pas per l'actual platja de Cassà i penetra a la vila pel carrer de Sant Joan, d'on segueix per la plaça i el carrer d'Avall fins a prendre el carrer Ample. Encara no s'ha obert el carrer que se'n diria de la Revolució. El carrer de Sant Zenon, que s'anomena carrer de l'Úngaro, resta obstruït per la Penya a l'altura del carrer de la Font. De l'actual carrer del professor Castelló, se'n diu de *Sant Brancàs*. El carrer de Sant Jaume era anomenat de l'*Hospital*, i l'actual de Sant Ramon era el de Tras-Hospital. El de Sant Josep es deia *Travessia de la Torre*. El de Sant Gabriel conservava el nom de *la Bomba*. La travessia del carrer de l'Església a la Riera, ran del Molí d'Amunt seguia dret enfilant-se a l'altura de la Mina i prenia el nom de *Camí de les Eres*. Un altre camí que anava a *les Eres* és l'actual carrer d'Anna Maria Ravell. Resta ben fixada la situació dels dos molins amb les seves basses, el d'Amunt o de Dalt i el de Mar. Encara hi ha l'arc de Sota Estudi.

Riera amunt, fa acabar el nucli de població d'una banda a la travessia de dalt dels carrers de la Bomba, i de l'altra, al carrer de Sant Jacinto. Assenyala els rials i camins principals. Encara no hi ha l'edifici Xifré. En un requadre hi figura un nomenclàtor que ens il·lustra els noms dels carrers i llocs remarcables, indicats numèricament, on llueixen entranyables mots que encara romanen en l'ús popular.

En el detall del litoral hi fa constar l'existència d'una fàbrica de sabó on avui hi ha l'esplanada Lloberes .

Tal volta, podria ser el producte de l'esplai d'un pilot o el treball topogràfic d'un aprenent de nàutica del nostre Estudi dels Pilots, com ho fa creure l'aplicació dels *piés de Burgos*, la predilecció amb què tracta la zona marítima, els esculls del redòs del Portinyol, els de la Pietat i les Roques d'En Lluç, l'Escola Nàutica, Mont Calvari i la quadrícula de les coordenades.

2.- "CROQUIS DE LA VILLA DE AREÑS DE MAR"

En paper dins requadre de 0,426 x 0,297 metres. Escala gràfica en *varas* a 1:300.

Indica el nord geogràfic.

Datat d'*Areñs de Mar*, 30 de enero 1840.

Signat per Francisco Casanova. Timbrat en blau per un segell ovalat presidit per una torre, amb la llegenda *Depósito General Topográfica de Infanteria*.

Al nostre Arxiu hi figura per còpia fotogràfica facilitada pel *Servicio Histórico del Ejército*. Discretament acolorit.

Les seves característiques generals són semblants a les de la peça de hem deixat inventariada en primer lloc. El camí Ral ja no transita pel carrer de Sant Joan i ho fa per la platja de ponent fins a introduir-se al carrer d'En Riera, seguint el d'Avall i després pel carrer Ample. Deixa ben clar el que no és edificat amb *lavat* de color verd en indrets del Bareu, carrers d'En Titus i Sant Pere, als dos costats de la Riera des del carrer de la Bomba i el de l'Església en amunt. Ressalta les torres del carrer d'Avall i de la Talla-cabells i l'emplaçament de l'extingida bateria de Sant Elm. Hom veu cobert el pas de Sota Estudi, tampoc hi ha encara el carrer de la Revolució i el de l'Úngaro o Sant Zenon resta tancat per la penya de la Plana del Convent. Les vies de comunicació hi són ben expressades i ressalten les altures considerades com a més estratègiques. Escatima la retolació, que limita a *La Piedad*, a l' *Altura del Maltemps*, al *Camino*

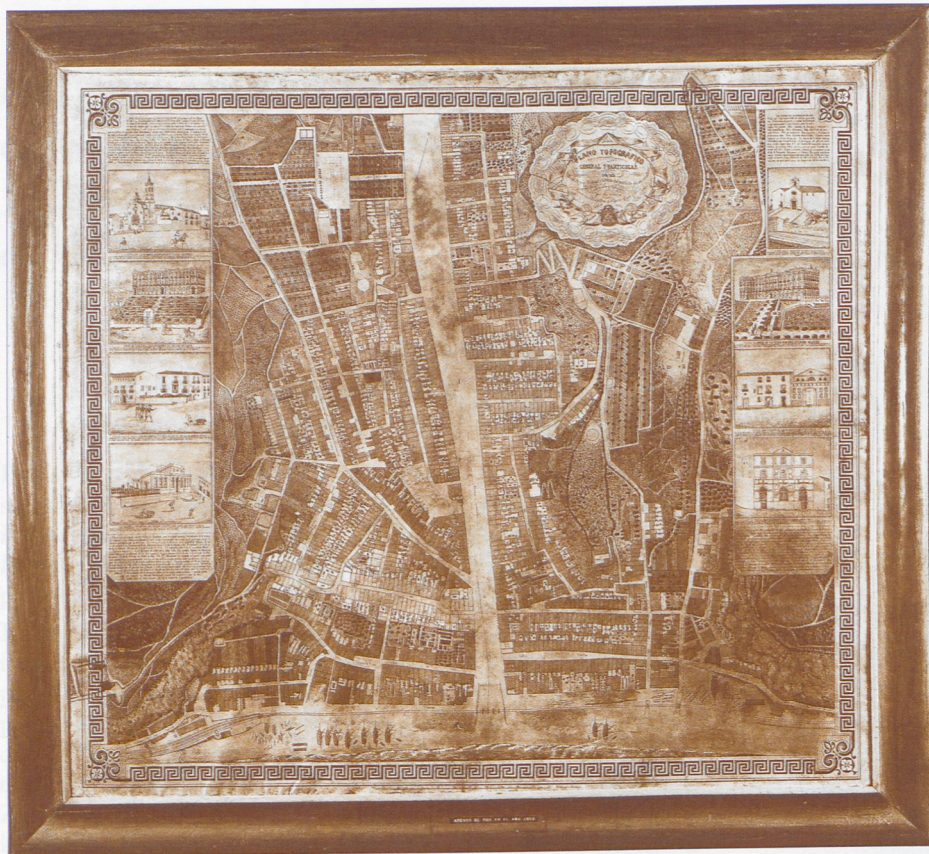
de Francia i a la fortificació que titula Capuchinos (avui Paraiso).

La seva finalitat és bàsicament militar i crea un sistema defensiu de la vila en moments de guerra civil. Hom hi pot veure projectada una trinxera al mig de la Riera que barra el pas des de la sortida del carreró que ve del carrer de l'Església fins a l'altre costat a la cantonada del carrer aleshores dit de *Sant Brancàs* (avui professor Castelló) amb un torricó a cada banda. També hi són tancats els accessos dels camins i posa construccions defensives a la Pietat, al Maltemps, al Paraiso i ran d'alguns punts per on es podia penetrar a la vila. També fortifica l'Església i la Rectoria.

3.- "PLANO TOPOGRAFICO Y PARTICULAR DE LA VILLA DE ARENYS DE MAR, cabeza del Partido de su nombre"

"Levantado y dibujado por los señores Buenaventura Boix y Bros y Agustín Quera y Torras."

En cartolina entelada. Mida 1,48 x 1,31

metres; dins d'un requadre de greques.

Policrom.

Escala gràfica 1: 1.000 en *palmos catalanes*.

Indicat el nord geogràfic.

Il·lustrat amb notícies històrico-

estadístiques, assenjala la seva data amb l'expressió *Año de 1858*

Els seus autors foren: *Bonaventura Boix i Bros*, nascut a Barcelona i mestre d'ensenyament primari, amb títol de l'any 1845; tingué al seu càrrec l'escola Pública de nois, interinament l'any 1851, i definitivament, des del 1852 al 1870. *Agustí Quera i Torras*, nascut a Arenys l'any 1837; exercí en aquesta vila d'agrimensor i mestre de cases, fins

al 1872; casat amb Adelaida Miret, s'establí a Barcelona on morí l'any 1895. Deixa escrites unes breus notes d'història local.

És un treball minuciós i detallista. Hi figura amb perfecció la planta de cada casa i les seves eixides i fins i tot amb els pous i els safareigs. Els carrers hi vénen ben explicats, àdhuc amb els patis davanters no edificats. Dóna especial relleu a la part litoral, on hom hi veu dissenyada una de les cinc mestrances (drassana dels Busquets) i un veritable estol de les grans barques de mitjana que feien el tràfec de cabotatge, enfilades en el dibuix sobre pals a la platja. Detalla bé l'ermita del Calvari, la de la Pietat, l'Estudi dels Pilots, els esculls i rocams ran de la mar i, fins i tot, l'evacuació del Carcavar amb l'aigua dels molins d'Abaix i d'Amunt també ben representats. Hi ha l'edifici Hospital construït per Josep Xifré i els seus terrenys. Hom pot veure-hi la prolongació del carrer de la Torre que, a través del que se'n deia Hort del manescal, continua en els terrenys de l'hospital. Aquesta avinguda

només durà en vida de Xifré. Encara no s'havia obert el carrer de la Revolució, i el de Sant Zenon seguia tancat en el seu extrem de dalt. Es manté l'arc de Sota Estudi. A més de les escales de la Davallada del carrer d'Avall, n'hi havia als carrers Nou i de Sant Francesc en el seu accés amb el de Sant Zenon. Al carrer dels Capellans, encara no s'hi havien introduït algunes construccions abusives que interceptaren la via pública. La part alta de la població segueix sense edificar semblantment amb que hem vist en els precedents plànols del 1839 i 1840.

El ferrocarril, que havia arribat a Arenys per primera vegada l'any abans, també hi és ben representat amb l'emplaçament de l'estació i de les seves vies, que s'havien començat a prolongar cap a Llevant. El Camí Ral, segueix pel davant de mar, fins a prendre la travessia d'en Riera cap als carrers d'Avall i Ample. Es dóna color diferent a cada una de les

parts en què era dividida la Vila per a la celebració de les. Als marges del quadre hi figuren distribuïts, quatre a cada banda, els dibuixos següents:

1- La plaça de l'Església que deixava de ser cementiri. A

la façana del temple i a l'alçada del cor, hom hi veu dues balconades. Destaca en la plaça la Rectoria, on encara no hi havia els arbres a la Riera, que no s'hi plantaren fins a l'any 1865. A la Riera encara no hi havia voravies i la seva llera era separada amb petits marges.

Sector marítim de ponent, al plànol de 1858

- 2- L'Hospital Xifré vist des de la Riera.
- 3- Façanes de l'Ajuntament i de la caserna de la Guardia Civil. El pati davant de la casa de la Vila presenta una paret de tanca.
- 4- L'estació del ferrocarril, amb un tren acabat d'arribar. Sota l'estació, hi ha el safareig públic que utilitzava les aigües del Carcavar.
- 5- Ermita del Mont Calvari.
- 6- L'Hospital Xifré, vist des del Rial de Sa Clavella.

7- L'Hospital vell, aleshores escola pública de nois, i el Teatre i Casino.

8- Façana del col·legi de les Filles de Maria, futures Escolàpies, inaugurat cinc anys abans.

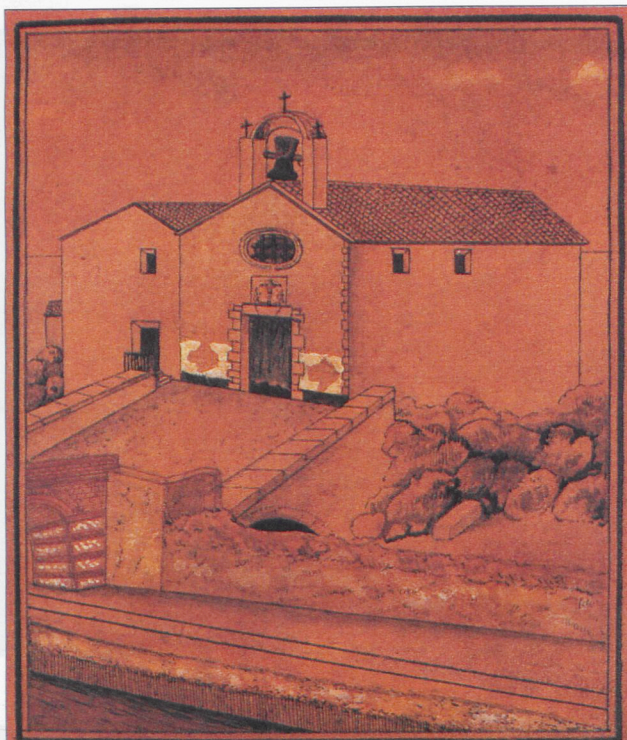
A més d'això, en els marges hi ha explicacions històriques i estadístiques sobre la població i, entre altres, ens dóna notícia que la vila té uns 5.600 habitants i 1.106 cases i que la seva situació geogràfica és a 41° 35' i 50" de latitud nord i 8° 50' a l'est de Cadis. Ens assabenta de la necessitat de construir-hi un port o moll. Relata que hi ha 12 fàbriques grans de suro i innumbrables de petites; 3 fàbriques de crémor Tàrtar, 3 de verdet, 2 fàbriques de pintura a l'oli, 3 d'adob de pells, 4 de teixits, 2 de sabó, una de vidre i altres de menys importància.

Retreu l'existència de 5 drassanes on es construïen vaixells majors i menors i que la més important és la de Salvador Busquets conegut per En Caldes. A més de les escoles públiques, dóna notícia de quatre més de privades per a nois i algunes més de noies.

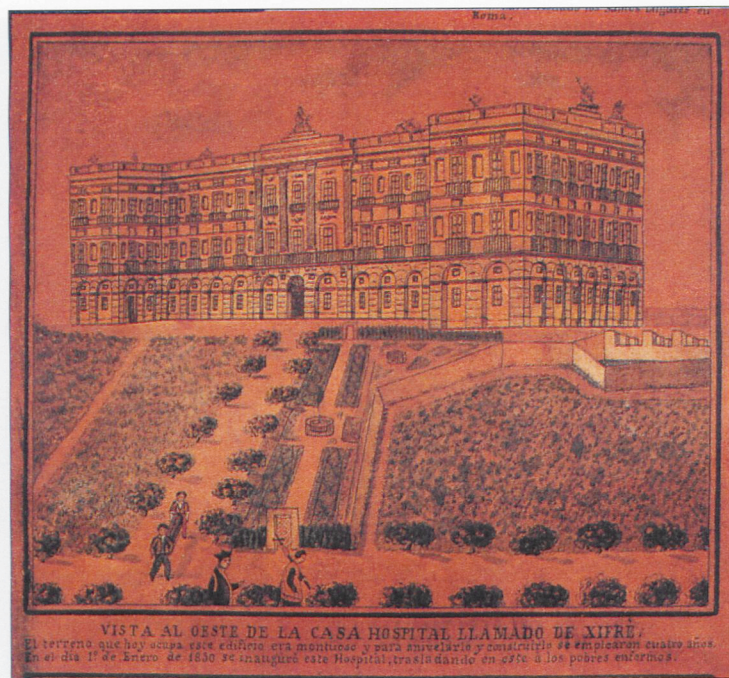
Per mitjà de números, fixa la situació de diversos serveis públics com per exemple l'Escorxador, on ara hi ha la casa 1 de la Riera, els Jutjats al número 46 del Rial de Sa Clavella, l'administració de Correus al Carrer d'Amunt, la Duana a l'actual plaça J.M. Arnau, el Gremi de Mar cap al 70 de la Platja de Ponent, la Guardia Civil on avui hi ha l'Arxiu, l'Escola Pública de nois a l'actual Museu de la Punta i la de noies al número 13 de la Riera.

Un muret prop de la bocana del carrer d'Avall, desviava les aigües de la Riera per què no entressin al carrer. A una barra de pedres grans al través se li donava més o menys alçada per tal de regular l'emplenament de la llera de la Riera.

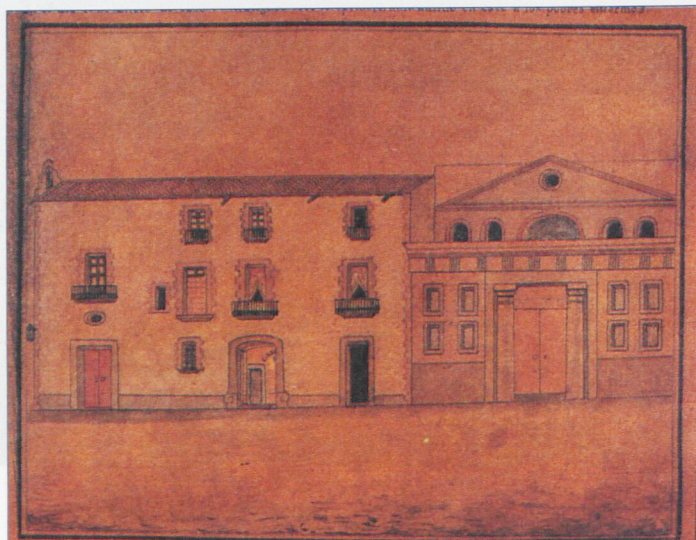

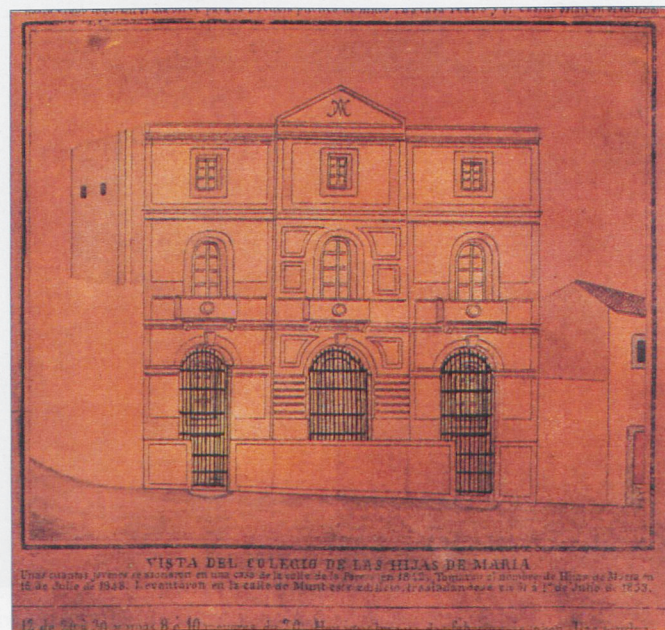
VISTA DE LA HERMITA DE MONTE CALVARIO
 La fundó en el año 1584 Hipólito Doy, marinero, en el lugar conocido por la caldota, movido solamente del celo de haber visitado los Santos Lugares en Roma.

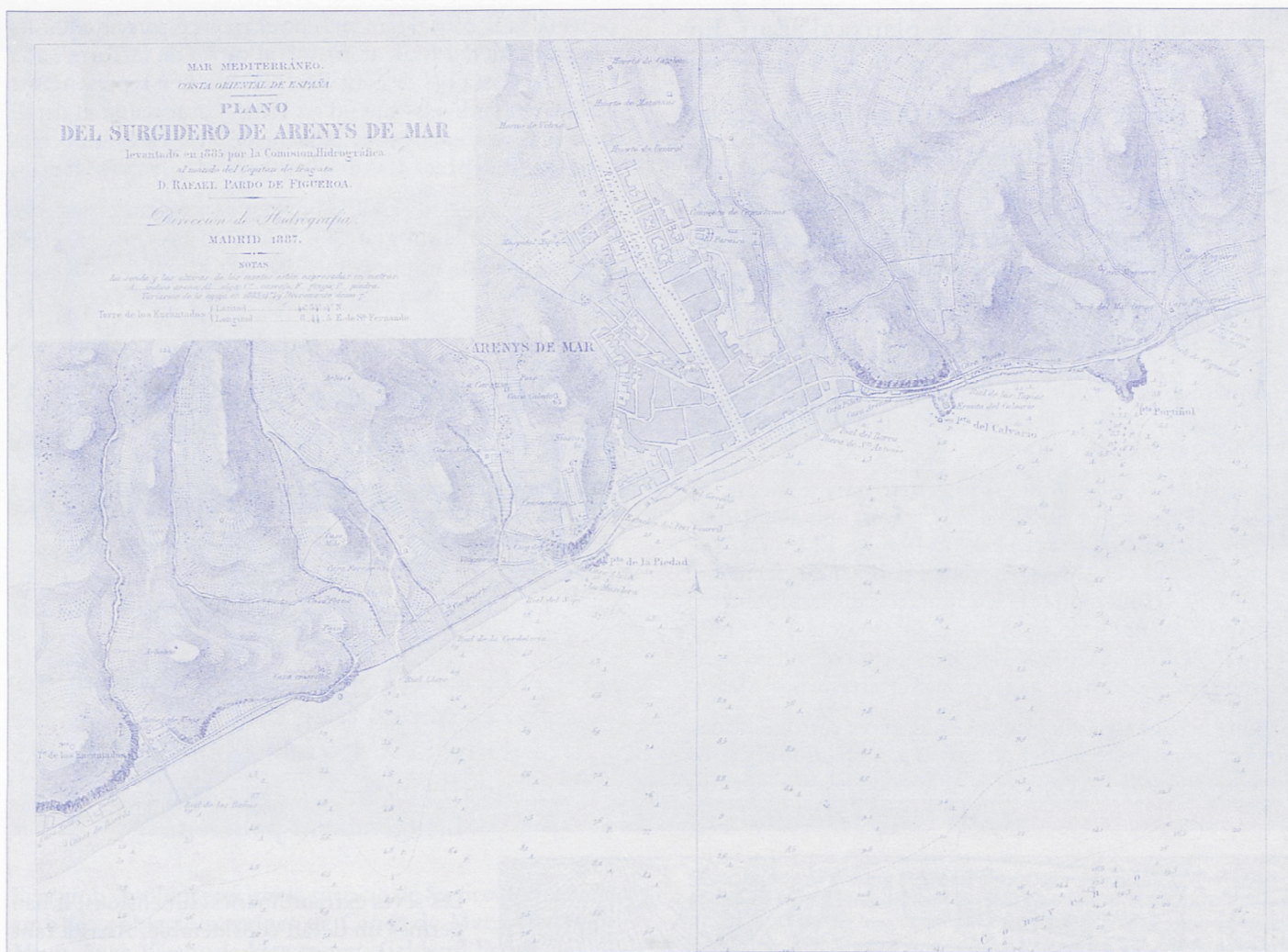
VISTA AL OESTE DE LA CASA HOSPITAL LLAMADO DE XURÉ.
 El terreno que hay ocupa este edificio era montuoso y para su nivelación y construcción se emplearon cuatro años. En el día 1.º de Enero de 1830 se inauguró este Hospital, traído hándose en éste a los pobres enfermos.

VISTA DEL HOSPITAL ANTIGUO Y CASA TEATRO.
 En 13 de Diciembre de 1589, D. Antonio Risco creó dos casas de servicio para atender un Hospital para los enfermos pobres de esta villa. En 1772 se reedificó este en el mismo lugar, sirviendo de Hospital. No interrumpió hasta el año 1840. En el día cinco para la Escuela pública de niños, la casa Teatro y el Casino están en el edificio.

VISTA DEL COLEGIO DE LAS HIJAS DE MARÍA
 Una vez cuando servían de escuela en una casa de la calle de la Piedad, en 1875, trasladó el colegio de Hijas de María en 14 de Julio de 1888. Levantaron en la calle de Murillo este edificio, trasladándose en él a 1.º de Julio de 1899.

Part de terra de la carta nàutica de 1885-1887

Ran de la seva confecció, seguint el costum d'aleshores, aquest plànol rebé una capa de vernís, que s'anà enfosquit amb el temps. El seu estat de conservació és deficient i, per això, s'ha pres la precaució de protegir-lo de l'accés del públic. No obstant això, se'n pot fer ús a base d'un conjunt de reproduccions fotogràfiques, tant de caràcter general com de totes les seves diferents parts i detalls.

4-"PLANO DEL SURGIDERO DE ARENYS DE MAR, Levantado en 1885 por la comisión al mando del capitán de fragata D. Rafael Pardo de Figueroa. Dirección de Hidrografía."

En paper. Gravats de planxa d'aram. En quadre de 0,425 x 0,325 metres.

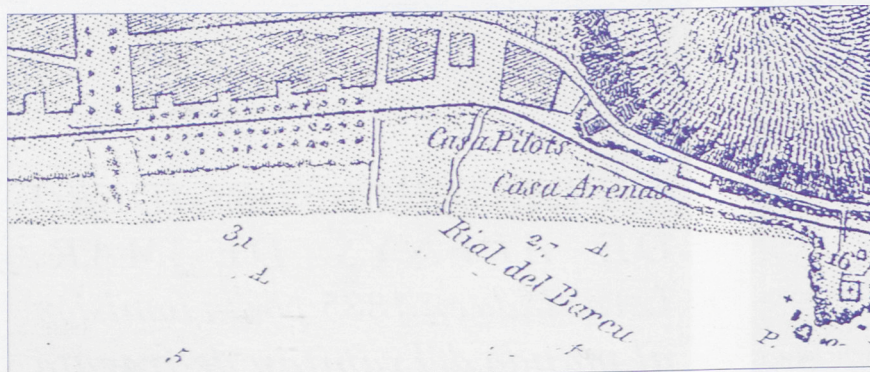
Escala gràfica a 1: 10.000, expressada en metres i en milles marítimes.

Datat de Madrid 1887. Fixa el vèrtex geogràfic a la Torre dels Encantats a 41° 34' i 14" al nord i 8° 44' i 5" a l'est de San Fernando (Cadis). És el full núm. 858 de la col.lecció de la D.G. d'Hidrografia.

Comprèn els escandalls dels fons marítimes fins a 2 milles del litoral, expressats en metres. També és mètrica l'altimetria de la part terrestre.

Retola amb els seus noms els fons marítimes següents: El llit de pedra conegut per *Sapes del Convent*, i els anomenats *el Pi*, *lo Negre i Borja*, *la Galera i la Pedrera*. El litoral, que es mostra molt detallista, reflecteix fidelment els accidents geogràfics. Hi ha retolat el més interessant del moment, tant dins del nucli de població com als afores. Arriba a l'extrem de fixar la situació d'arbres que serveixen de punt de referència, com el xiprers del Maltemp i altres.

La zona urbana, com hem vist en les peces cartogràfiques precedents, al vertent dret de la Riera, acaba fins al carrer de Sant Jacinto, i a l'esquerra, a la travessia de dalt del

Carta nàutica de 1885-1887.
Detall del sector litoral del Calvari fins a la Riera, amb els tres rengles d'arbrat del passeig de Mar.

carrer de la Bomba. Hom veu encara molts espais no edificats a la part alta del Rial, al Tussol, al carrer de la Torre i a la Platja de Cassà i al de Sant Pere. Hi són ben representants amb el seu jardí, els banys d'en Titus. Cal ressaltar el detall amb què ve dissenyat el passeig de Mar estès amb tres rengles d'arbres als dos costats de la via fèrria.

Donat que aquesta carta estigué en ús i vigència per part de la Direcció Hidrogràfica fins uns 40 anys enrere, en la seva segona edició presenta dissenyat el moll de Llevant del Portinyol, que hi fou afegit en el 1929.

5- " PLANO GEOMÉTRICO Y PARCELARIO DEL DISTRITO MUNICIPAL DE ARENYS DE MAR"

En paper. 3,10 x 1,48 metres. Cartolina entelada.

Escala 1: 1.500, posada gràfica en metres i en pams catalans.

Datat de 4 d'octubre de 1880. Expressa que l'autor és *Ramon Quera i Torras*. Lleugerament policrom.

Les seves extraordinàries dimensions, li han permès un detall considerable. Abasta tant el nucli de població com la totalitat del terme municipal. Pulcrament acolorit, les cases en gris i els terrenys en diferents tons d'ocre, ombrejant els relleus. Ornamentat discretament, a l'angle superior dret amb l'escut de la vila i a l'esquerra una visió de la Casa Consistorial i edificis veïns. Els carrers hi són retolats i cada casa presenta la numeració oficial que tenia en aquell moment. Els terrenys del despoblat, cada un d'ells ben dissenyat topogràficament, tenen el número d'ordre que els correspon al registre municipal de l'amillament.

Fixa amb absoluta precisió la situació de les fites termeneres amb les poblacions veïnes de Canet de Mar, Arenys de Munt, Sant Vicenç de Llaveneres i Caldes d'Estrac.

Hom hi veu els arbres de la Riera, el carrer de la Revolució, obert onze anys abans, i el magnífic passeig de Mar, amb les seves andanes a un costat i altre de la via fèrria i amb les tres rengleres d'arbrat. Bé que en el detall dels patis interiors de les cases no mostra la minuciositat del plànol de l'any 1858, dóna una perfecta notícia dels habitatges que per deixar sense construir la part davantera, eren conegudes amb el nom de *casa-cuina*.

Al seu temps, es volgué protegir amb una capa de vernís. Això resultà contraproduent, car demés d'anar-se enfosquint amb els anys, s'hi produïren esquerdes que afectaven el

Visió pintoresca de l'entorn de la Casa de la Vila segons interpretació de Ramon Quera al plànol de 1880. L'Arxiu era la caserna de la Guàrdia Civil. La plaça tenia pintades sis acàcies i, al bell mig, una font on, dalt d'una columna, hi havia una terracota de la deessa Diana. El balcó central de la Casa de la Vila, decorat amb pilastres i motllures. Al carrer Ample hi havia voravies, però no a la Riera. Ambientat amb un guàrdia civil, un soldat fent sentinella, un llacer i el carretó que recull gossos vagabunds. Davant la casa de la cantonada (Can Pirriza), una dona muny unes cabres tal com acostumaven a fer els lleters pels carrers de la vila.

suport de cartolina, augmentades encara més, per l'acció dels que n'havien tret calcs a llapis sobre paper transparent. El seu estat obliga a mantenir-lo enrollat i fora de l'abast del públic. Altrament, la gran dimensió del plànol impedeix que pugui ser consultat amb un mínim de seguretat i comoditat en les dependències del nostre Arxiu Històric, tant deficitàries de l'espai més elemental.

L'autor d'aquest plànol havia nascut a Arenys de Mar l'any 1845. Exercí la professió de mestre d'obres i agrimensor fins a l'any 1903.

6.- "PLANO GENERAL DE LA VILLA Y RADA DE ARENYS DE MAR"

En paper-tela. 0,721 x 0,619 metres, sense requadre.

Datat d'*Arenys de Mar*, 20 de juliol de 1893. Signat pels enginyers de Camins, Canals i Ports *Julio, Valdés, Luis Ferrater i Pedro Garcia Faria*.

Escala 1: 1.000 En metres i milles marítimes.

Fa ús del nord geogràfic. Assenyala la mar i accidents hidrogràfics en blau.

Només penetra a 900 metres terra endins. Suprimeix el passeig marítim, ja desaparegut pels temporals de 1890 i 1892. En general és un plagi de la carta de la Direcció General d'Hidrografia que hem deixat explicada abans, amb les seves mateixes característiques i fins i tot amb els seus errors. No obstant això, afegeix en la part marítima, el fons conegut per *la tasca*, que no figurava en la carta hidrogràfica.

Aquest plànol fou format pels esmentats enginyers per a documentar llur dictamen en el plet que hi hagué entre l'Ajuntament i l'empresa del ferrocarril.

7.- "TÉRMINO MUNICIPAL DE ARENYS DE MAR"

En paper. Dins d'un requadre de 0,723 x 0,554 metres.

Datat i signat per *Salvador Majó Salvà* el 15 de juliol de 1901.

Escala 1: 6.000 Dissenya el Nord geogràfic.

Discretament acolorit.

Segueix els criteris del de Ramon Quera de l'any 1880, amb la seva condició de parcel·lari, fent-lo però més manejable. Numera les parcel·les rústiques d'acord amb l'amillament municipal. Els rials i els camins rurals s'hi presenten amb correcció i ben retolats. Al nucli urbà destaquen perfectament carrers i vials, però sense individualitzar els edificis.

Ha posat al dia el treball de Ramon Quera. Suprimeix la construcció que cobria el Pas de Sota Estudi, i la part del passeig de Mar perduda pels temporals de 1890-1892. Presenta més poblat el carrer d'En Titus i introdueix, bé que de manera quelcom arbitrària, l'edifici de l'Asil Torrent estrenat dos anys abans. Hi figura ben dissenyada, a més del Camí Ral, la carretera comarcal de Sant Celoni. Amb tonalitats suaus, el litoral marítim i els rials són acolorits en blau i les edificacions rosades.

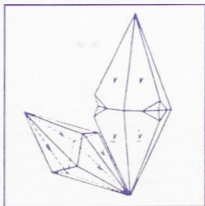
Bé que signat de l'any 1901, l'encàrrec i els treballs parteixen del 1898.

Ha rebut recentment una meticulosa i perfecta restauració.

J.M. Pons i Guri

(Text i il·lustracions facilitades pels serveis de l'ARXIU HISTÒRIC MUNICIPAL FIDEL FITA. Reproduccions fotogràfiques de J.M.Oliveras.)

museu mollfuleda
de mineralogia

invitació

VÀLIDA FINS AL 30 D'AGOST DE 1998

Ajuntament d'Arenys de Mar

MUSEU MARÉS DE
LA PUNTA

invitació

VÀLIDA FINS AL 30 D'AGOST DE 1998

Ajuntament d'Arenys de Mar

L'autor d'aquest plaçol havia treballat a Arenys de Mar l'any 1845. Exercí la professió de mestre i fou el primer mestre de l'escola de l'any 1850.

6. "PLANO GENERAL DE VILLA Y RADA DE ARENYS DE MAR"

En paper, 1847. 21 x 40 cm. 100 pàgines.

Dipòsit legal: Arenys de Mar, 22 de març de 1847.

Signat pels enginyers de Castelló, Valdes, Llançós i Ferrer.

Gràfic: Ferrer.

Ha sigut el primer plaçol d'aquesta mena que s'ha publicat a Arenys de Mar.

Nombre de pàgines: 900. 21 x 40 cm. 100 pàgines.

Dipòsit legal: Arenys de Mar, 22 de març de 1847.

Signat pels enginyers de Castelló, Valdes, Llançós i Ferrer.

Gràfic: Ferrer.

Ha sigut el primer plaçol d'aquesta mena que s'ha publicat a Arenys de Mar.

7. "TÉRMINO MUNICIPAL DE ARENYS DE MAR"

En paper, 1847. 21 x 40 cm. 100 pàgines.

Edita: Ajuntament d'Arenys de Mar
Disseny i maquetat: TRIANGLE
Imprès a IMPREMTA ANFRUNS
Dipòsit Legal: B-31.696-98

VÀLIDA FINS AL 30 D'AGOST DE 1988

Ajuntament d'Arenys de Mar